Giao lưu Phật giáo Đông Á: Tương tác giữa tôn giáo, văn hóa và chính sách đương đại

ISSN: 2734-9195 15:51 24/04/2026

Tuy nhiên, như một số nghiên cứu đã gợi ý, những hoạt động này đôi khi cũng gắn với các bối cảnh chính sách rộng hơn, phản ánh sự giao thoa giữa tôn giáo, xã hội và quan hệ quốc tế trong khu vực hiện nay.

Một bài viết của Massimo Introvigne gợi mở cách nhìn về các hoạt động giao lưu Phật giáo trong khu vực Đông Á, trong đó đan xen giữa yếu tố tôn giáo, **văn hóa** và những vấn đề chính sách đương đại.

Cuối tháng 3 - đầu tháng 4, phái đoàn của Hiệp hội Phật giáo Trung Quốc - CBA, do Phó Chủ tịch Zong Xing dẫn đầu, đã tới Seoul tham dự cuộc họp chuẩn bị cho Hội nghị Giao lưu Hữu nghị Phật giáo Trung-Hàn-Nhật lần thứ 26.

Theo truyền thông Trung Quốc, đây là hoạt động tiếp nối truyền thống hợp tác Phật giáo ba bên được khởi xướng từ năm 1995, với mục tiêu thúc đẩy hòa bình và ổn định khu vực.

Lãnh đạo Phật giáo Trung Quốc, Trương Quân, thăm Tu viện Phật giáo Gia Bảo của Hàn Quốc (nguồn: Weibo)

Các tường thuật chính thức nhấn mạnh ý nghĩa của giao lưu tôn giáo trong việc tăng cường hiểu biết và hợp tác. Tuy nhiên, theo báo cáo năm 2022 của United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF), CBA được mô tả là có mối liên hệ chặt chẽ với hệ thống quản lý tôn giáo tại Trung Quốc và tham gia vào việc truyền tải các định hướng thông tin về tôn giáo ra bên ngoài. Báo cáo này cũng ghi nhận vai trò của tổ chức trong việc phản ánh quan điểm chính thức đối với một số phong trào tôn giáo bị gắn nhãn "tà giáo".

Trong những năm gần đây, Zong Xing từng thu hút sự chú ý khi đưa ra các phát biểu liên quan đến các vấn đề khu vực trong khuôn khổ các hoạt động **tôn giáo** . Tại Seoul, ông đã có các cuộc gặp với đại diện các tông phái Phật giáo lớn của Hàn Quốc như Tào Khê tông, Thiên Thai tông và Thái Cổ tông.

Đáng chú ý, các vị lãnh đạo tôn giáo này trước đó cũng tham dự cuộc gặp với Tổng thống Hàn Quốc Lee Jae-myung vào tháng 01/2026. Tại đây, nhà lãnh đạo Hàn Quốc đề cập đến việc cần có biện pháp đối với một số nhóm tôn giáo bị xem là "gây tranh cãi", trong đó có Unification Church (1) và Shincheonji Church of Jesus (2). Quan điểm này phản ánh một xu hướng đang được thảo luận trong đời sống chính trị - xã hội Hàn Quốc liên quan đến quản lý các tổ chức tôn giáo.

Đại diện Phật giáo từ Hiệp hội Phật giáo Trung Hoa (CBA) Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc ký biên bản hợp tác tại Seoul. (Nguồn: Weibo)

Một số nguồn nghiên cứu quốc tế, trong đó có Bitter Winter, cho rằng đã xuất hiện sự tương tác giữa các học giả, nhà hoạt động và các tổ chức quan tâm đến vấn đề "tà giáo" tại Trung Quốc, Hàn Quốc và Nhật Bản. Những trao đổi này được cho là góp phần hình thành các cách tiếp cận chính sách đối với những nhóm tôn giáo bị coi là nhạy cảm hoặc gây tranh luận.

Trong bối cảnh đó, chuyến thăm của phái đoàn CBA có thể được nhìn nhận không chỉ là hoạt động giao lưu tôn giáo, mà còn diễn ra song song với các thảo luận rộng hơn về chính sách và quản lý tôn giáo trong khu vực. Tại **Nhật Bản**, theo một số nhận định, các vấn đề liên quan đến những nhóm như Unification Church hay Jehovah's Witnesses (3) cũng đang được quan tâm, dù bối cảnh xã hội và pháp lý có những khác biệt nhất định so với Hàn Quốc.

Tại **Hàn Quốc** đề xuất xây dựng các quy định pháp lý liên quan đến việc quản lý hoặc giải thể tổ chức tôn giáo đang thu hút nhiều ý kiến trái chiều. Một số nhóm tôn giáo bày tỏ sự thận trọng, cho rằng các quy định này cần được cân nhắc kỹ lưỡng để bảo đảm quyền tự do tôn giáo và tránh những hệ quả ngoài dự kiến.

Trong bối cảnh đa chiều ấy, các hoạt động "hữu nghị phật giáo" giữa các quốc gia Đông Á tiếp tục được duy trì như một kênh đối thoại văn hóa - tôn giáo. Tuy nhiên, như một số nghiên cứu đã gợi ý, những hoạt động này đôi khi cũng gắn với các bối cảnh chính sách rộng hơn, phản ánh sự giao thoa giữa tôn giáo, xã hội và quan hệ quốc tế đang diễn ra trong khu vực.

Tác giả: **Massimo Inrovigne**/Chuyển ngữ và biên tập: **Hoa Mạn**

Nguồn: bitterwinter.org

Link: https://bitterwinter.org/china-uses-buddhist-friendship-in-seoul-to-advance-its-religious-policy-agenda/

Thông tin thêm về tác giả:

Massimo Introvigne (sinh ngày 14/06/1955 tại Rome) là một nhà Xã hội học Tôn giáo người Ý. Ông là người sáng lập và Giám đốc Điều hành của Trung tâm Nghiên cứu các Tôn giáo Mới (CESNUR), một mạng lưới quốc tế gồm các học giả nghiên cứu về các phong trào tôn giáo mới. Introvigne là tác giả của khoảng 70 cuốn sách và hơn 100 bài báo trong lĩnh vực xã hội học tôn giáo. Ông là tác giả chính của Enciclopedia delle religioni in Italia (Bách khoa toàn thư về các tôn giáo ở Ý). Ông là thành viên Ban biên tập của Tạp chí Liên ngành Nghiên cứu Tôn giáo và ban điều hành của Nova Religio thuộc Nhà xuất bản Đại học California. Từ ngày 05/01 đến ngày 31/12/2011, ông giữ chức vụ "Đại diện chống phân biệt chủng tộc, bài ngoại và kỳ thị, đặc biệt tập trung vào phân biệt đối xử với người theo đạo Cơ đốc và các tôn giáo khác" của Tổ chức An ninh và Hợp tác châu Âu (OSCE). Từ năm 2012 đến năm 2015, ông giữ chức Chủ tịch Đài quan sát Tự do Tôn giáo, được Bộ Ngoại giao Ý thành lập để giám sát các vấn đề về tự do tôn giáo trên phạm vi toàn cầu.

Chú thích:

1] **Unification Church (Giáo hội Thống Nhất):** Phong trào tôn giáo do Sun Myung Moon (1920-2012) sáng lập tại Hàn Quốc năm 1954, tên chính thức là Family Federation for World Peace and Unification. Giáo lý trung tâm dựa trên tác phẩm Divine Principle, kết hợp các yếu tố Kitô giáo với quan niệm riêng về "Đấng Cứu thế" và vai trò của gia đình trong tiến trình phục hồi nhân loại. Tổ chức hoạt động trên phạm vi quốc tế và đã gây ra nhiều tranh luận tại một số quốc gia liên quan đến cơ cấu tổ chức và phương thức truyền giáo.

2] **Shincheonji Church of Jesus** (Tân Thiên Địa Giáo hội của Chúa Giê-su): Phong trào tôn giáo do Lee Man-hee (sinh năm 1931) thành lập tại Hàn Quốc

năm 1984, tên đầy đủ là Shincheonji Church of Jesus, the Temple of the Tabernacle of the Testimony. Giáo lý nhấn mạnh cách diễn giải mang tính biểu tượng đối với Sách Khải Huyền, đồng thời đề cao vai trò của người sáng lập trong việc hoàn tất các lời tiên tri Kinh Thánh. Tổ chức này từng thu hút sự chú ý quốc tế, đặc biệt trong bối cảnh đại dịch COVID-19 tại Hàn Quốc.

3] **Jehovah's Witnesses** (Nhân Chứng Giê-hô-va): Một hệ phái Kitô giáo hình thành tại Hoa Kỳ vào cuối thế kỷ XIX, bắt nguồn từ phong trào Nghiên cứu Kinh Thánh do Charles Taze Russell (1852–1916) khởi xướng; tổ chức pháp lý trung tâm là Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Đặc trưng giáo lý bao gồm việc không chấp nhận tín điều Ba Ngôi, giữ lập trường trung lập về chính trị và quân sự, cùng hoạt động truyền giáo tích cực. Cộng đồng này hiện diện toàn cầu và tại một số quốc gia đã phát sinh các tranh luận pháp lý liên quan đến tự do tôn giáo và nghĩa vụ công dân.

Tài liệu tham khảo:

1] Encyclopaedia Britannica, "Unification Church"; Family Federation for World Peace and Unification.

2] Encyclopaedia Britannica, "Shincheonji"; Center for Studies on New Religions.

3] Encyclopaedia Britannica, "Jehovah's Witness"; Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania.